

" - - I en Reekke Rigsraadsmøder i Stockholm i Dec. 54 lagdes den svenske Udenrigspolitik fast for Aar framefter. Sverige stod med en ret stor Hær efter en nys afsluttet Strid med den frie Rigsstad Bremen. Spøgsmaalet var, om denne Hær skulde aftakkes eller bruges? Den svenske Stat havde ikke Raad til at lade den staa uvirksom. Det besluttedes, at Hæren skulde bruges og leve af fremmede Lande. Der diskuteredes to Angrebsmuligheder: Danmark eller Polen. Følgende Grunde anførtes for Angreb paa Danmark: Danmarks Had til Sverige var gammelkendt og viste sig endnu i den danske Beslutning om Flaadeudrustning næste Aar. Sundtolden vilde stadig skrumppe ind p. G. a. den svenske Handels Vækst, og det vilde øge det danske Had. Danmarks Beliggenhed (her tænktes vel især paa Norge og Skaane) gjorde det tilmed til Sveriges farligste Modstander. Endelig kunde Danmark let slaas nu, hvor Sverige ikke var engageret andra Steder, idet det kunde angribes samtidig fra Syd og Nord. Naar Danmark var slaaet, hed det, skulde Sverige kunde gøre sig enevældigt i Østersøen.

Trods disse gode Grunde besluttede det svenske Rigsraad dog at kaste sig over Polen. Men Maalet var det samme, nemlig Østersøherredømmet, som skulde stabiliseres og øges ved Erobringer i Preussen.

Efter en Rigsdagsbekræftelse i April 55 aabnedes det svenske Angreb d. 11. Juli 55. Hermed gik Kampen om Østersøen ind i en afgørende Fase. Og det er værd her at fastslaa, at man baade i Danmark og Holland i Løbet af foraaaret blev bekendt med det svenske Rigsraads Overvejelser, altsaa om de gode Grunde til at angribe Danmark

Med det svenske Angreb paa Polen var Danmark Paa ingen Maade befriet for den svenske Fare, selvom det fik et Pusterum. Tværtimod, Fremtiden tegnede sig mørk. Vandt Sverige Sejr i Polen, vidste man, at Turen kom til Danmark. Og trak Krigen ud, risikerede man et Angreb som i 1643, om ikke andet saa for at skaffe den svenske Hær Kvarterer, naar Polen var udspist. En saadan Frygt sad Danskerne dybt i Blodet, og den viste sig særdeles velbegrundet som vi senere saa i 1658.

Bakgrund till krigsförklaringen den 1 juni 1657
av museiinspektör Finn Askgaard, Köpenhamn.

FREDSTRAKTATEN

TRAKTATEN MELLAN DANMARK - NORGE OCH SVERIGE

Undertecknad i Roskilde den 26 februari 1658.

Handlingen är i ursprungligt skick utskrivna på papper. Den 24 mars 1658 uppsattes ett ratifikationsdokument på pergament, med svenske kungens och hans aderton riksråds sigill och underskrifter.

"Dens stormechtigste högborne furste och herres. herr Carl Gustafs medh Gudz nåde Sveriges, Göthes och Wendes konungs, storfurstes till Finlandh, hertigs udi Estlandh, Carelen, Bremen, Verden, Stettin, Pommern, Cassuben och Wenden, furstes till Rügen, herres öfver Ingermanlandh och Wismar, så och pfaltzgrafves vidh Rhein i Beyern, till Gülich, Cleve och Bergen hertigs etc., vår allernådigste konungs och herres fullmächtige commissarier, vij underskrefne Corfitz, greve aff Uhlefeldt, herre till Gratlitz och Hersmannitz, riddare, högstbemälte Kon. Mat.s geheime rådth, Steeno Bielke, frijherre till Korppo, herre till Gäddeholm, Grässön och Tånga, högstbemälte Kon. Mat.s och dess rijkes rådth, admiral och admiralitetzrådth, giöre härmedh vitterligit: Att effter som nu en tidh bortåth någre missförståndh och irringar äre upvuxne emillan högstbemälte Hans Kon. Mat. och Sveriges crono på den ene och den stormechtigste högborne furste och herre, herr Friderich den tridie, Danmarckes, Norges, Wendes och Gottes konung, hertig uthi Slesvig, Holsteen, Stormarn och Ditmarschen, greve uthi Oldenburg och Delmenhorst, och Danmarcks crono på den andra sidan, hvilcke alle på sidlychtone så vida äre uthbrustne, att de hafve af sigh födt och itändt den nu sväfvande feigde och vapnskifte, Theres Mat. Mat. och thesse låflige rijken emillan till ingen ringa begge rijkernes och deres undersåtares och inbyggiares skada, afsaaknadh, hinder och fördärf, så hafver först den stormechtigste högborne furste og herre, herr Ludvig den fiorttonde, christligste konung i Franckrijke och Navarra, såsom och sedan den durchleuchtigste herre Protecteuren aff Engelandh, Skottlandh och Irlandh af synnerligh affection till begge sigh emillan stridande konungar och desse låflige rijken, funnit gått att sökia möyelige medell, där igenom thenne itände och kringh sigh frätande krigslåga i thesse nordiske rijken kunde släckias och dämpas, och i samma stadh fridh, rooligheet, vänskap och gått förtroende åther stiftas och uprättas igen, där medh all ytterligare olycko att förekomma, till hvilcken ända både Hans Mat. till Franckrijke, som Hans Högheet Protecteuren i Engelandh deres extraordinaries afgesandter till begge Deres Mat. Mat. i Sverige och Danmarck affärdat medh ordre att remonstrera begge Deres Mat. Mat. christenheetenes tillståndh och fahran, som af detta inbördes kriget dem kunde öfver hufvudet hängia; till att styrkia så mycket mera och förmana till förlijkning och freedlige consilia, såsom och tillbiudes deres herrers och principalers underhandling och interposition, där medh så mycket mere att kunna befrämia dette låflige fridzvärcckedh.

Hvarföre och Hans Mat., vår nådigste konung och herre, så väl bevecht af Hans Mat. i Franckrijke och Hans Högheets Protecteuren i Engelandh inrådande, som af sin egen begärligheet och åstundan, att släckia och dämpa denne krigslågan, och att niuta och conservera fridh och rooligheet innom alle dess riksgräntzer, så och förtrooligh vänskap och gått förståndh medh alle dess naboer och grannar, enkannerligen medh Danmarck och Narie, som uthi vidlyftige gräntzer och många andre måttor mycken gemenskap hafve medh Sveriges rijke, hafver låtit sigh dess bundzförvandters vänlige råd och underhandling behaga. Och såsom nu ändtligen Hans Mat. i Danmarck i lijka måtto sin benägenheet genom Hans Högheets Protecteurens hoos sigh varande extraordinarie affgesandter därtill hafver förklarat, är där på fölgdt, att ett möthe först i Rudköping på LangeLand emillan begge rijkernes commissarier och fullmechtige är bevilliat och forafskedat vordet. Men såsom imedlertidh Hans Mat., vår allernådigste konung och herre, fullfölliandes och nyttianandes sine vapens lycka medh hela armeen avancerade öfver Langelandh till Lalandh och Falster, och for den skull de danske commissarier äre förorsakade vordne att tillijka medh Hans Högheets Protectorens affgesandte mötha Hans Kon. Mat. vidh Vordingborgh här på Seelandh; så hafver Hans Kon. Mat. till att bevijsa sin benägenheet till fridh och enigheet icke velat denne lägenheet förbijgå, uthan oss till sine commissarier på sine och sitt rikkes vägnar förordnat och medh tillbörlig fullmacht förseedt hvaruppå vij föreskrefne äre kombne till möthes medh högstbemelte Hans Mat.s och Danmarcks rikkes råd och fullmechtige commissarier, de edle, välborne och välbyrdige her Jochim Gerstorff till Tundbyholm, riddare, rijkshoffmäster och befallningsman öfver Bornholm, och Christian Skiel till Fusinge, befallningsman öfver Tryggevælde. Och sedan vij hvars annars fullmacht och procuratoria hade öfverseedt, richtige och nöyachtige befundet och på begge sijdor förväxlat och öfverlefrerat, tå äre vij i then helige Treefaldigheets namn tillsammanträdde och hafve på sielve tractaten en begynnelse giordt. Och ändoch de danske commissarier, till bättre informera sigh om deres herres villia och ytterligare förklaring öfver aff oss då foreslagne puncter' äre till Kiöpenhamn förreste, så är lijkväl dermedh tractaten icke abrumperadh, emädan de uthlåfvade att vela medh dedh forderligste oss mötha på någon beqvemb orth igen, hvilcked ochså skedde, idedh de sigh först hoos Hans Kon. Mat., vår allernådigste konung och herre, i hufvudquarteret Torslundamagle och sedan i byen Tostrup darsammastädes medh oss begyndte fredzhandelen att continuera infunnit hafve, hvarest vij medh den christligste kongens i Franckrijkes och Navarrens råd och ordinarie ambassadeur vidh Kon. Mat., i Sverige hoff, den välborne herre Hugo Terlon, riddare aff St. Johan i Hierusalem, såsom och Hans Högheets Protecteurens commissarius och extraordinarie affgesandter till Hans Mat. i Dannemarck, den välborne herr Philip Medow, medh högste flijt hafve öfverlagdt och examineradt de strjder och tvister, som rijken hafve varit emillan, betänckt all medell och vägar dem att bijläggia, och en godh varachtig och förtrolig vänskap igen att stiffta och uprätta, hvaruthinnan åfvanbemelte mediatorer på deres principalers vägnar deres högste flijt, förståndh, dexteritet, mödo och arbethe så länge oförtrutet hafve använt, att vij på lychtone oss emillan äre på Deres Mat.s Mat.s, våre allernådigste konungars, deres successorers och cronornes Sveriges och Danmarcks vägnar öfver visse puncter föreente och förljckte, hvilke nu här i Roskild genom Gudz nåde medh gemen samtycke af

begge sijders commissarier bättre utharbetade, uthi viss form satte och vijdare deducerade äre, där medh all stridh och irringar uthi framtijden att förekomma på sätt och vijss, som effterföllier:

1. Först skall emillan begge Deres Mat. Mat., deres sucessorer, rijken, länder, råd, tiänare, undersätare och inbyggjare i Sverige, Danmarck och Närke vara en stadigh, evigvarande och oigenkallelig fridh, således att här effter allt missförståndh, ovillia, tvädrächt, oenigheet, fiendskap, krig och feigde uphäfves och ändas, jemväl och hvadh å begge sijdor så väl förr som uthi varande örlogs tidh kan vara föreluppit, förmedelst en general och till alle sigh sträckjande amnistie alldeles förgäthes och aldrig någonsin mere ihugkommas eller påörckias; och theremoth och i stället igen oprättas, stiftas och erhållas stadig vänskap, gått förtroende, eenigheet och trogen naboerskap, så att den ene parten dens andres gagn och bästa medh ordh og gerningar lijka som sitt eget befordrar och försvarar, och hvadh som hälst then andres person, regering, rijken, landh och undersätare kan vara för när och till skada, thed sökia att affvända och så mycket möyeligit är förhindra.

2. Och på dedh sådant desto bättre måtte skee och godh förtrooligheet underhållas emillan begge Deres Mat. Mat. och rijken Sverige och Danmarck, skole på begge sijdor renunciernas och uphäfvas alle de alliancer och förbundh medh andre potentater, konungar, furstar, estater och republikuer, ehvem the vara kunne, ingångne och opprättade entera parten till præjuditz och förfång; såsom och effter denne dagh ingen alliance giöres af den ene emoth den andre eller den andres fiende uthi någon måtto eller under hvariehanda prætext och förevandt assisteras och understödias.

3. Till samme ände är oss emillan förafskedat, belevat och på begge sijdor uthåfvat, att icke tillstädia någon främmande fiendtlig örlogsflotta, ehvo den och vara kan, att passera och löpa genom Sundet eller Beldt in uthi Östersjön, uthan dedh sökia, hvar å sin sijda, effter all möyeligheet att förhindra och afvärja.

4. Dedh är och förafskedat och beslutit, att alle the skepp, Hans Kon. Mat. i Sverige, dess undersätare och the, som byggja och boo i Sverige eller där under sorterande provincier, landh och städher, ingen undantagandes, tillhörige, bevärde och obevärde, små och store, med hvadh godz de innehafva, uthan åthskillnadh, icke allenast skole vara uthi Öresundh och Beldt frije och exempte för all tull, inquisitioner, visitationer, anhållningar eller andre molester och besvär, de hafva namn huru de hafva eller erdichtas kunne, uthan och icke vara skyldige eller bundne till att hafva eller vija några certificationer på innehafvande varur, allenast dee på Kon. Mat.s af Danmarck tullbodh i Helsingör och Nyborgh riktigt siöpas fremtee och upvijse. Men medh dedh godz och de varur, Hans Kon. Mat., dess sucessorer, undersätare och inbyggjare uthi Sverige och alle där underliggiande provincier, länder och städer tillhöre, och uthi fremmande skepp lastade och skeppade äre, förhållas häreffter, hvadh certificationerne vidhkommer, såsom för detta effter Brömsebroes pacters innehåldh, således att när the uppvijsa allenast sine richtige certificationer, då uthan hinder, uppehåldning, förbuudh eller tulltächt i någon måtto genom Öresundh och Beldt frije till och ifrån passera skole, men

dedh' svenske godz, uthi fremmande skepp inlastadt, som icke kan framvijsa sin rätta certification, skall tulltächten uthi Sundet och Beldt vara underkastadt.

5. Efftersom Hans Kon. Mat. i Sverige sigh uthi denne feigde hafver bemächtigt och genom vapnen tillvälladt äthskillige Kon. Mat.s i Danmarck landh, provincier och öyar och därpå varande fästningar och städer och dem jure belli nu besitter, så hafver Kon. Mat. i Danmarck bevilliat och samtycht på sin, sine successorer, Danmark och Norges kunungars och cronors vägnar, både till satisfaction och vederlagh emoth de occuperade länders restitution, såsom och till vedergällning för den genom detta krigedh Kon. Mat. och cronan Sverige tillfogade skada och förorsakade märckelige omkåstnader, jämväl och att undanvicka större vidlyftigheeter, at afstå och afträda till Hans Kon. Mat., dess successorer, Sveriges konungar och crono, provincierne Hallandh, - som för detta cronan Sverige till försäkring hafver varit inrymbd - Skåne, Blekinge, Bornholm medh alle till bemälte provincier, landh och lähn liggande städer, slått och fästningar, öyar, skiär, högheeter, herligheeter, jurisdictioner, andelige och verldzlige, skatter, ingiälder, tuller, räntor och rättigheeter till landz och vatten, såsom Danmarcks och Nåries konungar them åthniutit och besuttit hafve, att föllia här effter Hans Kon. Mat., thess successorer och Sveriges crono till evärdeligh opåtaldt possession och egendomb.

6. Sammaledes cederes Kon. Mat. och cronan Sverige aff Kon. Mat. och cronan Danmarck Bahun slått och lähn sampt Trundhiems gårdh och lähn medh alle underliggiande städer, slått och fästningar sampt andelige och verdzlige godz, lähn och appertinentier, som därtill medh rätte hörer och för detta lydt och hördt hafver, till landz och vattn, att incorporeras Sveriges crono till evärdeligh possession och egendomb, efftersom här uppå så väl som uppå de andre cederade och uthi nästföregående articul oppreppade landh och provincier särdeles författade cessionsbrefven, aff Kon. Mat. och Danmarcks rijkes rådhs underskrefne och förseglade, vijdare uthvijse.

7. Renunciarar och afstår desslijkes till Kon. Mat., dess successorer och cronan Sverige Hans Kon. Mat., dess successorer och cronan Danmarck all den jurisdiction och rättigheet, andelig och verldzlig, så vijdade han hafver på de godzen i furstendömet Rügen

8. Och skole alle the af adell, som uthi de cederade provincier, land och lähn godz hafve och där boendes äre, vara plichtige att göra Hans Kon. Mat., dess successorer och Sveriges crono theres huldheets eedh och sig till lydno, troohet och tjänst obliagera, såsom the Danmarcks konungar för detta skyldige varit hafve. I lijka måtto skole alle andre i bemälte provincier boende, andelige och verldzlige, borgare och bönder, effter denne dagh Kon. Mat., dess successorer och cronan Sverige allena och evärdeligen vara förobligerade, och alle probster och prester föllia den biskop eller superintendent och consistorium, som Kon. Mat. i Sverige dem förordnandes varder.

9. Deremoth är på Kon. Mat.s och Sveriges cronos vägnar låfvat och tillsagdt, att alle ständer, adell och oadell, andelige och verldzlige, borgare och bönder, uthi the vidh desse tractater cederade länder och lähn i Danmarck och Nârie skole behålla deres godz och egendomb, som dem anten genom artf, kiöp, bythe eller pant för krigedh, antingen aff cronan eller privatis sikh emillan, medh rätta tillkommer, och här effter mechtige vara, dem att besittia, nyttia, bruka och behålla, jemväl dem att försällia och sikh afhända som tillförne, så som och blifva vidh deres vanlige rätt, lagd och gamble privilegier och frijheter oturberade och obehindrade, så vjda de icke löpa eller strida contra leges fundamentales af Sveriges crono, medh hvilcke desse cederade landh och lähn till evärdelig tidh här effter incorporeras skole. Och på dedh man må förnimma Kon. Mat.s i Sverige nådigste benägenheet, snarare deres vilckor att förbättra än förringa, är tillsagdt, att alle, så adell som oadell, hvilcke sikh under Kon. Mat.s och cronas Sveriges jurisdiction alldeles begifve, må åthniuta medh de infödde Svenske lijka tillträde till beneficia och honores.

10. Thed är och therhoos aftaldt, att när fästningerne och landen inrymmes Kon. Mat. i Sveriges fullmechtige, att då tillijka hvadh effterrättelse och documenter, som finnas vidh handen om ländernes och däri liggjande godzens lägenheeter, räntor och ingiäldh, så och om grantzorne, râmärchen och byeskillnaden, samt hvadh justitien angår, sådane skrifter, jordeböcker och underrättelser tillijka öfverantvardas skole. Och sedan medh det förste förordnas visse fullmechtige, två eller tree på både sijdor, som kunne besichtiga, åthskillia och adjustera alle grantzor, râmärcken och tvister emillan de af trädde och inrymbde och dännäst belägne behåldne provincier och lähn, på dedh all träta och missförståndh desto beqvämare måtte förebyggias, och hvar i roo niuta dedh han är berättigadh till.

11. Hans Kon. Mat. af Sverige skall och restitueras alle de landh og platzer, som uthi varande feigde äre blefne occuperade och cronan Sverige afhändigade, ehvar de och kunne vara belägne; så väl som och de tree svenske skiepp, som vidh krigets begynnelse uthi Sundet äre blefne anhåldne, skole effter certifications lydelse medh deres lading eller dess billige värde i lijka måtto blifve restituerade. Så är och på begge sijdor bevilliat, att alle the prijser, som förmedelst uthgifne commissioner kunne vara tagne, och för det Torstrupske fördragedh icke äre inbrachte, skole de res ägare igen restitueres. Hvadh annat godz och mobilier effter den tidh ifrån den ene eller andre partens undersåtare till vattn och landh kan afhänd vara, som icke för åfvanbemelte fördragh af Kon. Kon. Mat. Mat. till Sverige och Danmarck kan vara doneradt eller bortgifvit, skall deslijkost igen gifvas och lefreras.

12. Här emoth afstår Kon. Mat., dess successorer och cronan Sverige till Kon. Mat., dess successorer och cronan Danmarck all den rättigheet, som Hans Mat. jure belli kan hafva till alla de fästningar, skantzar, öyar, provincier, städer och territoria, som Hans Mat. uthi detta krih förmedelst dess vappn hafver inbekommit, särdeles de provincier Seelandh, Lalandh, Falster och Langelandh medh festningen Naschov, item Fühnen, Jütlandh, Schlesvig, Holstein, Stormarn och Ditmarschen medh festningen Friederichsudde, Hallskantz, hused och grefveskapedh Pinnenberg, så och öyarne Als och Arröö medh de furstlige husen

Sönderborg och Norborg sampt alle uthi desse tvenne konungerijken Danmarck och Nârie, så väl som uthi bemälte furstendömen och där under hörige provincier och öyer, occuperade städer, fästningar, skantzar, lähn, adelige huusen och territoria, ehwadh namn de hafva kunne, och icke i detta fördragh per expressum äre undantagne; och skole de, sedan dee effter detta fördrags innehåldh igen äre öfverlefrerade, medh alle deres appertinentier och rättigheeter föllia Kon. Mat., dess successorer och Danmarcks crono, obehindrade i alla måtto.

13. I lijka måtto afstår Hans Kon. Mat. för sigh, dess successorer och cronan Sverige alle de rättigheeter och prætionser, som Hans Kon. Mat. ratione ducatus Bremensis hafver eller kan hafva uppå grefveskaped Delmenhorst och Ditmarschen, och den till Kon. Mat. aff Danmarck, dess successorer och hertigerne aff huset Holstein, kungelige och gottorpische linie, cederar och affträder, så att Kon. Mat. af Sverige och dess successorer aldrig något åtaal där uppå vijdare hafva skole. Och där Hans Kon. Mat. till Sverige skulle hafva ratione dicti ducatus Bremensis någon prætionser på något adeligit godz i Holsteen, cederes sådant sammalunda här medh och låfves att de documenter, som förhanden och hijthörande äro, skole Hans Kon. Mat. i Danmarck och huset Holstein, konungelige och gottorpische linien, extraderas.

14. Och såsom fästningarne på begge sijdor, så väl de som uthi detta krig äre blefne eröfrade, som andre, som uthi krafft af detta fridzfördraget afståås, blotta och uthan stycken, ammunition och provision öfverlefreras skole, altså är där vidh förafskeedat och aftaalt, att bönderne uthi de lähn, hvarest sådane fästningar äre belägne, skole plichtige vara samma stycken, muniton och provision till stranden att framföra, hvarest de bäst och lägligst kunne blifve inskeppade och afförde.

15. Der jämpte är och beslutit, belevvat och aftalt, att uthi fästningarne, som af den ene eller andre parten afståås och inrymmes, visse rum deputerade varde, hvarest den, som fästningen eller orthen afrträder, sin ammunition och provision uthi säkert behåldh och förvaring hafva kunde, intill dess det beqvämligen dädan kan bortfördt och affhämptadt blifva.

16. Och på dedh medh evacuationen och förväxlingen af åfvanbenämnde provincier, städer och fästningar deste richtigare på den ene och andre sijdan kan tillgåå, äre begge parterne däröfver således föreente, att så snart de tu tusende ryttare - som Kon. Mat. i Sverige här medh uthaf Kon. Mat. i Danmarck uthåfvadt är att öfverlåtes - äro lefrerade, den svenske armée strax uthur Seeland marchera skall, och därpå Helsingborg den 27. Februarij, Landzcrona den 28. ejusdem, Malmö den 1. Martij öfverlefreras, jemväl skall den 4. ejusdem Christianstadh till Kon. Mat.s i Sverige fullmechtige och samma dagh Naschov till Kon. Mat.s i Danmarck commissarier affträdes, på hvilcken tidh den svenske armée af Lalandh, Falster och Langelandh skall utföras. Den 15. Martij skall Christianopel och resten af Blekinge medh Bornholm, såframt det möyeligt och vederleken tillstädier, så och Bahuus den 18. ejusdem inrymmes. Den 1. May skall Tronhiem, Jemptelandh och Bremervöhrde så väl som alle andre platzer, som Hans Mat. i Danmarck i denne feigde kan hafva occuperat, ehvarest de belägne äre, Kon. Mat.s i Sverige

commissarier restitueras, hvar emoth Kon. Mat.s i Sverige hela armée på samma dagh af Fyhnen, Juthlandt, Schlesvig, Holsteen, Stormarn och Ditmarschen samt underliggiande öyar, fästningar, skantzar och adelige huuss, ehvadh namn de hafva kunne, begynna att uthmarchera, och fästningarne Fredrichsudde, Pinnenberg, Hallskantz samt alle andre platzer, ehvarest de och äre belägne, som uthi Kon. Mat.s i Sverige våldh i denne feigde kunne vara kåmbne, till samma dagh, den 1. May, uthi de kongl. danske fullmechtiges händer lefreres. Skall och så på samma tidh insulen Als medh Sönnenborg och Norborg deres rätte herre cederes och inrymmes, så och därsom något annat kunde finnas uthi åfvanbemelde rijken, provincier, furstendöme och öyar på enthere sijdan intaget och eröfradt, skall sådant allt quiteras, lijka som dedh här expresse infördt voro, och den, som det tillförenne tillhördt hafver, afträdas och öfverlefreras.

17. Och på dedh när uthväxlingen af fästningarne skeer eller krigsfolckedh af städerne och provincierne på bemelte terminer uthföres, invåhnerne ingen gevaldt eller öfvervåldh må vederfaras, skall på begge sidor commissarier vara tillstädes, som gått inseende där medh hafve, att undersåtarne inthed medh våldh ifrån tages eller något otillbörligt anmodas. Och såsom den svenske arméen, så länge den här uthi landet blifver, nödvändigt underhåldh gifves måste, altså skall den och under godh ordre och disciplin hållas, således att undersåtarne ifrån den dagh, fredhen sluthen är, inthed mera anthen medh brandskattningar eller andre krigsbesvär, ehvadh namn de hafva kunne, affpressas eller affordras skall, än hvadh krigsfolckedh till deres nödtårfftige underhåldh effter den ordinance, som aff commissarierne på begge sidor därom kan göras, så länge de äre här uthi rijkedh, behöfver.

18. Hvad tillförenne förmåldt är om landens restitution och inrymmande på de föreschrefne terminer, skall förståås effter landz lagh, således att de, som lähnen nu bisittia, skole inkämpsten däraf niuta intill Philippi Jacobi dagh nästkommande, så och restancen däraf uppbära ifrån bemelte Philippi Jacobi 1657 till anno 1658; doch så att hvadh, som ey strax kan afläggias, då tidh och respit gifve, dedh på visse terminer att betala.

19. Desslijkest skole alle fångar på begge sidor, höge och låge, aff hvadh ståndh och condition de vara kunde, föruthan någon rantzon strax ledige och löse gifvas, doch hvadh theres kåst angår, effter billigheet betala.

20. Alla the undersåtare eller inbyggjare, som af åfvanbemelte cederade länder och provincier lust hafve till at flyttia till andres städher och orther, dem må sådant ståå fritt, doch att det skeer effter landets lagh och städernes, thedan de flyttie, privilegier. Men hvadh thed godz anlanger, som i städerne inflychtadh är vidh desse krigstijder, dedh må ägaren obelastadt och obehindrat åter uthföra.

21. Dee förre fördragen, nemligen dedh Stettiniske, Siöredske och Bromsebroiske, som emillan desse låflige konungarijken äre uprättade vordne, skola blifva aldeles och uthi alle deres articlar oförkränckte och uthi deres fulla krafft och vigeur, som

de för denne feigdens begynnelse varit hafve och lijka som voro de ordh ifrån ordh här införde, så vijda de förmedelst denne tractat express icke förändrade äre.

22. Hans Kon. Mat. aff Danmarck skall gifva Hans Furstl. Durchl. aff Schlesvig, Holstein, Gottorp effter billigheet contentament, hvarom begge parters, Hans Kon. Mat.s i Danmarck och Hans Furstl. Durchl.s commissarier tractera skole, doch så att sluthed därpå skeer innan den 2. Maij.

23. Der jempte och hvadh uthi denne feigd månde vara händt och förelupit, som emillan Hans Kon. Mat. och cronan Danmarck och Hans Furstl. Durchl. aff Schlesvig, Holstein, Gottorp i een måtto och annan kunde förorsaka något misshaagh och missförståndh, eller af Kon. Mat. i Danmarck och Hans Furstl. Durchl. antingen emoth hvar andra siälfvva eller hvars annars ministri, tjänare och undersåtare annorledes än väl uthtydast, alt det samme skall effter denne dagh aldrig till någons förfång och besvär ihugkommit och påörkiat, uthan genom detta fredzfördraget på begge sijdor aldeles bijlagdt, förglömmt och uphävit vara.

24. Låfves och här medh, att her Corfitz, grefve af Uhlefeldt, innan den 2. April uthi innevarande år till allt sitt godz både i Danmarck och Nârie, lööse och faste, skall restitueras, jämväl och för all lijdin skada nöyachtig vederlagh och satisfaction innan St. Johannis dagh nästkommande niuta; och honom sampt hans grefvinna, svärmoder, barn, vänner och tjänare fritt skall ståå att byggia och boo uthi Danmarck frij och säker, hvarest honom och dem sielfve lyster och behagar. De lähn, som grefve Uhlefeldt och hans sohn, nemblig Hirsholm, Muncekelin och St. Hans closter uthi Nârie, medh förläht hafver varit, hafve de effter förlähningsbrefven att niuta och behålla; och skall i lijka måtto hans gemåhi hennes tillbörlige titul fullkomligen restitueradt varda.

25. Hvilcke kongar eller republikuer, potentater eller furstar, som begäre uthi denne fridh att innesluthas, de hafve dedh hoos begge konungar att sökia.

26. Är och samtyckt, att dedh Jus feciale och danske manifestedh skall igen affskaffas och icke mera upplagdt eller försåldt blifva.

27. Att nu alt detta uthi ordh och gärning, som föreskrifvit står, skall och må på begge sijdor tryggeligen, trooligen, uprichtligen och väl nu och i framtijden hållas och effterkommas, tij är lofvat och tillsagdt, att desse våre vänlige upprättade pacter och fördragh skole af begge rijkernes konungar, konung Carl Gustaf i Sverige og konungh Friederich den tridie i Danmarck, medh egen hand og secret stadfästade och confirmerade, och till yttermere förvaring af begge rijkernes rådhs underskrefne och medh deres egne insegel befästade varda.

28. Så är och låfvat och föraffskeepat, att een af rixens rådhs och een secreterare på hvarie sijda uthi Helsingeör skole möthas åth den 2. April hafvandes medh sigh desse förbemelte pacters ratification, medh begge sijdors handh och segel effter den form, som här aftaldt är, stadfästade och bekräftade, så väl som the Danske hafve medh sigh cessionsbrefven uppå Hallandh, Bleking, Skåne, Bornholm,

Bahuus och Trundhiem och dem de svenske commissarier på samma tidh öfverlefrera till fridens och slutne fördragets styrckio, stadfästelse och effterfolgdh.

Till yttermera visso och högre förvaring, att dette således af oss, som förbemält står, i alla sine punchter är giordt, afftaldt, förafskedat och beslutit, och skall på Kon. Mat.s, vår allernådigste konungs och Sveriges cronos sida trooligen, fast och oryggeligen hållit och effterkommit varda, och ratificationen därefter till föreskrefne dagh skaffas tillhanda och öfverantvardas, dij hafve vi detta medh egne händer underskrifvit och våre signeten undertrycht, begärandes där hoos af Hans Kon. Mat.s i Franckrijke och Hans Högheets Protecteuren i Engelandh respective ordinarie ambassadeur och extraordinarie affgesandter som mediateurer vidh denne fridz tractat, att the till mere styrckio och fastare vittnesbördh detta medh oss underskrifva och försägla ville.

Actum uthi Roskildh den 26. Februarij anno 1658.

Le chevalier de Terlon.
Corfitz greffue aff Willfeldt.

Ph. Meadowe.
Sten Bielke.

En av namnteckningarna under fredsdokumentet ger särskild anledning till eftertanke, "Corfitz greffue aff Willfeldt", en före detta dansk adelsman, befryndad med det danska kungahuset, nu i svensk lakejtjänst, en av pådrivarna till den stundande katastrofen för Skåneland. Vilken sadism kan inte spåras i den svenske kungens drag, att som förhandlare skicka fram denne landsförrädare mot sina forna landsmän. Ulfeld tog tillfället i akt att hämnas på sina motståndare i Danmark, i första hand för personlig vinnings skull. Mot den bakgrunden och vad som i övrigt ledde till katastrofen ter sig det hela, som ett spel där tillfälligheterna avgjorde kampen och i det spelet var Ulfelds bricka sannolikt av större värde än vad samtiden och vi kan ana. Tillfälligheterna skulle inom ett par tre årtionden betyda plågsam död och sadistiskt förtryck för stora delar av Skånelands folk. Tillfälligheterna skulle också komma att utlösa en befrielsekamp mot förtrycket, som enbart kunde hejdas med folkdråp i den formen att nära fyrtio procent av Skånelands befolkning fick släppa till sina liv eller fly till Danmark. All opposition slogs ner på våldsamt och brutalt sätt, med tillämpande av brutala och sadistiska avrättningsmetoder. Kampen slutade inte förrän den siste motståndsmannen mött sina bödlar en bit in på 1700-talet.